

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Tos/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7622010624
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Baňacký, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7622010624.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Baňackého a sudcov JUDr. Martina Michalanského a JUDr. Daniely Mitterpákovovej v trestnej veci proti odsúdenej O. C. o sťažnosti odsúdenej proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 1 Pp/9/2022 zo dňa 14. decembra 2022 na neverejnom zasadnutí konanom v Košiciach dňa 23. januára 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. z a m i e t a sťažnosť odsúdenej O. C..

odôvodnenie:

Okresný súd Spišská Nová Ves na verejnom zasadnutí konanom dňa 14. decembra 2022 v konaní o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody odsúdenej O. C. rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. por. o zamietnutí žiadosti odsúdenej o podmienечné prepustenie z výkonov trestov, ktoré jej boli uložené rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 25.9.2019 sp. zn. 35T 135/2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 2.1.2020 sp. zn. 2To 46/2019 v trvaní 18 mesiacov nepodmienечne, rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 31.5.2021 sp. zn. 12T 3/2021 v trvaní 1 roka nepodmienечne a rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 8.2.2022 sp. zn. 1T 79/2021 v trvaní 6 mesiacov nepodmienечne.

Proti tomuto uzneseniu podala odsúdená sťažnosť, ktorú odôvodnila písomne svojim podaním zo dňa 30.12.2022

V písomných dôvodoch sťažnosti uviedla, že uznesenie je nesprávne, pretože súd konštatuje, že podľa odpisu z registra trestov, v jej prípade ide o odsúdenia aj pre trestnú činnosť proti slobode a ľudskej dôstojnosti, pričom odsúdená bola len za majetkovú trestnú činnosť.

K trestnej činnosti zaujala počas výkonu trestu plne kritický postoj, preto je nejednoznačné hodnotenie súdu, že nespĺňa materiálne predpoklady na podmienечné prepustenie. V minulosti sa dopúšťala krádeží, pričom tiež bola okradnutá. Po materiálnej stránke si finančné resty preniesie do budúcnosti a bude ich splácať až kým svoj dlh nesplätí.

Má za to, že súd v konaní objektívne nevyhodnotil jej situáciu. Posudzoval ju ako osobu páchatel'a, recidivistky. Súd sa nijako nevysporiadal s otázkou jej maloletého syna a jeho zdravým psychickým vývojom. Právo dieťaťa na matku by malo stáť v popredí, nadradené nad právom obmedzenia osobnej slobody rodiča, najmä ak už nie je pre spoločnosť takýto rodič ďalej ohrozujúci, teda výkon trestu splnil svoj prevýchovný účel. Vie sa zaradiť do spoločnosti a to v mieste svojho bydliska v Považskej Bystrici, kde bude žiť v spoločnej domácnosti s jej synom a rodičmi. Jej syn je v súčasnosti zverený do dočasnej náhradnej starostlivosti jej rodičov, pričom obaja sú už na starobnom dôchodku.

Ďalej uviedla, že nesúhlasí s vysloveným záverom súdu, kde je obsiahnutá nutnosť pokračovať vo výkone trestu. V dôsledku jej minulosti trpí najviac jej syn, preto žiada súd, aby uznesenie okresného

súdu zo dňa 14.12.2022 zrušil a nariadil podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienené prepustenie z výkonu trestu s probačným dohľadom. Po prepustení z výkonu trestu vie sa zamestnať ako pomocná sila vo firme BAX so sídlom Pov. Podhradie, teda podľa jej názoru existuje reálna záruka, že povedie riadny život. Preto žiada súd, aby jej dal šancu preukázať a dokázať, že nech je recidíva akokoľvek alarmujúco vysoká, náprava a resocializácia je možná a sľubuje, že podmienky podmieneného prepustenia splní do poslednej bodky.

Záverom vo svojich písomných dôvodoch uvádza, že nevidí ani spravodlivo odôvodnené zamietnutie jej žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu vzhľadom k pochybnosti ohľadom jej budúcnosti zo strany súdu, ktorá vychádza predovšetkým z recidívy, teda predsudku bez možnosti prevýchovy, pričom počas trvania takejto skúšobnej doby má súd nad ňou stále právomoc a v následnom konaní o osvedčení sa v skúšobnej dobe rozhodnúť, či počas trvania skúšobnej doby viedla a vedie riadny život tak, ako uvádza.

Na podklade takto podanej sťažnosti krajský súd v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 a/, b/ Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľka podala sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť odsúdenej nie je dôvodná.

Okresný súd v súlade s § 66 ods. 1 Tr. zák. vykonal celé dokazovanie nevyhnutne potrebné k náležitému zisteniu skutkového stavu, najmä k osobe odsúdenej a správne poukázal na hodnotenie odsúdenej vo výkone trestu odňatia slobody, na základe ktorého nebolo odporúčané jej podmienené prepustenie s ohľadom na stredné riziko sociálneho zlyhania a menej priaznivú resocializačnú prognózu. Prihliadnuté bolo nielen na aktuálne stav prevýchovy, ale aj na jej trestnú minulosť, závažnosť a frekvenciu páchania trestnej činnosti, ako aj zaradenie do aktuálneho stupňa stráženia.

Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienené prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 53/08 zo dňa 14. 2. 2008).

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, zhodnotil postup a úvahy súdu, ktorými sa spravoval pri posudzovaní stavu prevýchovy odsúdenej s prihliadnutím na ustanovenie § 34 Tr. zák. a dospel k záveru, že odsúdená počas výkonu trestu odňatia slobody nepreukázala takú úroveň správania a plnenia svojich povinností, ktoré by presvedčivo preukazovali očakávania, že v budúcnosti povedie riadny život.

Napadnuté rozhodnutie okresného súdu je vecne správne, zákonné a založené na nepochybne preukázaných skutočnostiach. Dokazovanie vykonané na verejnom zasadnutí bolo vykonané zákonným spôsobom, pričom bolo zamerané na objasnenie všetkých relevantných skutočností, potrebných pre správne rozhodnutie o žiadosti odsúdenej. Posudzované uznesenie teda vychádza z náležite objasneného skutkového stavu, pričom sa súd vysporiadal so všetkými zistenými okolnosťami, tieto správne a výstižne vyhodnotil. Po obsahovej stránke je dané uznesenie dostatočne zrozumiteľné a jasne odôvodnené, čím je vylúčené, aby išlo o arbitrárne či svojvoľné rozhodnutie.

Súd prvého stupňa dospel k jednoznačným zisteniam, ktoré správne vyhodnotil a vyslovil vecne odôvodnené závery o nespnení materiálnych podmienok na podmienené prepustenie odsúdenej z výkonu trestu odňatia slobody. Aj podľa názoru krajského súdu je nepochybné, že odsúdená nespĺňa podmienky zakotvené v ustanovení § 66 ods. 1 Tr. zák. Proces prevýchovy odsúdenej v tomto okamihu výkonu trestu nepostúpil do tej miery, aby prichádzalo do úvahy jej podmienené prepustenie na slobodu.

Rozhodujúce kritériá podmieneného prepustenia sú v uvedenej forme dané jednak v podmienke polepšenia odsúdenej, potvrdeného jej súčasným chovaním a plnením uložených povinností vo výkone trestu odňatia slobody a jednak existenciou takých skutočností, z ktorých by bolo možné dôvodne usúdiť, že odsúdená po predčasnom prepustení na slobodu povedie riadny život.

Pokiaľ ide o jednotlivé sťažnostné námietky odsúdenej, táto v prvom rade namieta nesprávnosť zistenia druhu trestnej činnosti, ktorej sa týkajú zápisy v jej registri trestov. Okresný súd totiž na dvoch miestach napadnutého uznesenia hovorí vo vzťahu ku predchádzajúcim odsúdeniam sťažovateľky o trestnej činnosti proti slobode a ľudskej dôstojnosti, pričom správne by, podľa sťažovateľky malo ísť len o trestnú činnosť proti majetku. K uvedenému krajský súd uvádza, že zo záznamu č. 16, 17, 18 a 19, ale aj starších záznamov v odpise registra trestov na č. I. 47 - 53, sa objavuje aj odsúdenie za trestný čin porušovania domovej slobody, ktorý je systematicky zaradený do hlavy osobitnej časti Trestného zákona nazvanej Trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti, v dôsledku čoho sa uvedená námietka odsúdenej preukázala ako nedôvodná.

Ďalej odsúdená namieta správnosť zistenia súdu o jej čiastočne kritickom postoji k trestnej činnosti, nakoľko počas dokazovania nebolo toto zistenie zo strany súdu vyslovené a navyše je v rozpore so skutočnosťou, nakoľko počas výkonu trestu zaujala plne kritický postoj k trestnej činnosti, čo však najlepšie môže ukázať čas. Čiastočne kritický postoj zo strany odsúdenej bol konštatovaný v hodnotení ústavu, v ktorom odsúdená vykonáva trest odňatia slobody. Správu vypracovali a na jej záveroch sa zhodli prakticky 5 pracovníci ústavu na základe dlhodobého poznania a pozorovania odsúdenej v ústave a preto nie je dôvod spochybňovať závery odborne spôsobilých osôb, ktoré majú možnosť dlhodobého bezprostredného kontaktu s odsúdenou.

Nemožno súhlasiť so sťažovateľkou, že v posudzovanom prípade ide o nejednoznačné hodnotenie súdu, o nesplnení podmienok na jej podmienené prepustenie. Okresný súd jasne označil skutočnosti, na základe ktorých dospel k záveru, že nie je predpoklad, že povedie na slobode riadny život a že proces prevýchovy bol úspešne zavŕšený.

Odsúdená vyčíta súdu, že sa príliš zaoberal jej predchádzajúcim životom, vytykal jej recidívu trestnej činnosti a nepovšimol si zmeny, ku ktorým došlo počas výkonu trestu odňatia slobody. S uvedeným nie je možné súhlasiť. Súd postupoval správne, keď zohľadnil kriminálnu minulosť odsúdenej a priznal jej primeranú váhu pri hodnotení podmienok § 66 ods. 1 Tr. zák.. Je potrebné zdôrazniť, že § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. viaže možnosť súdu podmienenčne prepustiť odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody nielen na splnenie podmienky, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, teda nielen na hodnotenie odsúdenej z ústavu na výkon trestu, ktoré by malo pochopiteľne vyznievať jednoznačne v prospech odsúdenej (čo v dnom prípade nie je dané), ale aj na ďalšiu materiálnu podmienku, ktorou je možnosť očakávať od odsúdenej, že v budúcnosti povedie riadny život, kde súd hodnotí aj iné okolností, ktoré sa tak stávajú predmetom posudzovania pri rozhodovaní o podmienenčom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. V zmysle publikovaného rozhodnutia najvyššieho súdu R 5/2017 materiálnu podmienku možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) TZ je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. V tomto smere okresný súd veľmi správne poukázal aj na predchádzajúci kriminálny život odsúdenej, ktorá má doposiaľ 27 záznamov pre rôznu trestnú činnosť a vo výkone trestu odňatia slobody je už 11 krát. Uvedené čísla hovoria za všetko, najmä ak si uvedomíme vek odsúdenej a zdôrazníme, že trestná zodpovednosť sa nadobúda 14 rokom veku. V prípade odsúdenej treba hovoriť prakticky o 20 ročnom období neustáleho páchania trestnej činnosti. Najsmutnejšie však je, že v roku 2015 došlo k nariadeniu výkonu zvyšku trestu odňatia slobody, z výkonu ktorého bola odsúdená podmienenčne prepustená, teda už raz zlyhalo jej podmienené prepustenie a preto je potrebné veľmi uvážene rozhodovať v jej prípade.

Odsúdená vytkla okresnému súdu, že objektívne nevyhodnotil jej situáciu, keď sa nevysporiadal s otázkou jej maloletého dieťaťa. Iste, maloleté dieťa, o ktoré sa chce odsúdená starať, možnosť zapojenia sa do pracovného pomeru, snaha o začatie riadneho života, nahradenie spôsobenej škody, ako aj ďalšie predsavzatia a predstavy odsúdenej o tom, ako chce ďalej žiť vytvárajú pozitívny obraz a sú správnou motiváciou pre takéto o osoby po prepustení z výkonu trestu. U tak výrazne kriminálne stigmatizovanej osoby, akou odsúdená je, vyznievajú takéto sľuby a verbálne deklarovane snahy nedostatočne presvedčivo. Súhlasí súd s odsúdenou, že výkonom trestu je nepochybne narušená jej osobná starostlivosť a výchova jej dieťaťa, avšak nemožno jej dať za pravdu, že právo dieťaťa na matku je nadradené samotnému výkonu trestu. V opačnom prípade by zákonodarca nestanovil odklad výkonu trestu na 1 rok po pôrode, ale na neskorší vek dieťaťa resp. by celkom vylúčil možnosť výkonu trestu

odňatia slobody na matke maloletého dieťaťa. Pokiaľ odsúdená má pochybnosti o poskytovaní riadnej starostlivosti jej dieťaťu zo strany starých rodičov je potrebné uvedenú skutočnosť oznámiť súdu resp. orgánu sociálnej kurately nad maloletými. Teda ani tieto skutočnosti nie sú dôvodné a nespochybňujú správnosť rozhodnutia okresného súdu, pretože záruku vedenia riadneho života nedáva ani to, že by nad prepustenou odsúdenou vykonával dohľad probačný pracovník a odsúdená pracovala.

Sťažnostný súd nemôže súhlasiť ani s tvrdením odsúdenej, že nebol objektívne vyhodnotený stav a priebeh jej resocializačného procesu a že sa súd nevysporiadal so zmenami v jej správaní a plnení povinností. K uvedenému nadriadený súd dodáva, že zo strany odsúdenej ide o neustále zvýrazňovanie jej osobných zmien, dopadov nepodmienečného trestu na jej postavenie ako matky a spochybňovanie jej doterajšej recidívy. Úprimne povedané, na rozdiel od okresného súdu, nadriadený súd nevidí v správaní odsúdenej a v plnení jej povinností až také zmeny, ktoré by boli hodné osobitného zreteľa. Ide o pozitívne správanie a plnenie povinností, ktoré však sa prirodzene očakáva od osôb vo výkone trestu a malo by predstavovať normál, ktorý sa bude dodržiavať počas celého výkonu uloženého trestu. Popri tom potom existujú možnosti, ako zohľadniť dlhodobé, svedomité resp. nadštandardné plnenie povinností, ktoré si vyžadujú vyššie pracovné nasadenie, sebadisciplínu a odriekanie si istých pôžitkov (napríklad aj na úkor voľného času), čo sa prejaví v pozitívnych poznatkoch alebo v disciplinárnych odmenách. Nič také z hodnotenia ústavu nevyplýva. Preto krajský súd vníma správanie odsúdenej ako štandardné. Od osoby, ktorá má takú pestrú trestnú minulosť, už raz boli u nej konštatované podmienky na podmiennečné prepustenie, (a napokon sa ukázalo, že posúdenie splnenia týchto podmienok bolo nesprávne, keďže v skúšobnej dobe odsúdená zlyhala), akosi súd prirodzene očakáva, že v hodnotení odsúdenej z ústavu bude niekoľko disciplinárnych odmien, preradenie do nižšieho stupňa stráženia a podobne. V tejto súvislosti je potrebné kriticky poznamenať, že u recidivistu, v súdnej praxi ani niekoľko disciplinárnych odmien ešte nemusí byť zárukou podmiennečného prepustenia. Z tohto pohľadu aj tieto námietky sa v konečnom dôsledku javia ako nedôvodné.

Preto správne rozhodol okresný súd pokiaľ nezistil splnenie zákonných podmienok podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. pre podmiennečné prepustenie odsúdenej. Pochybnosti súdu o vedení riadneho života po podmiennečnom prepustení odsúdenej nerozptýlil ani jej návrh, aby sa uvedené zohľadnilo dĺžkou skúšobnej doby. V tejto súvislosti súd znova poukazuje na predchádzajúce podmiennečné prepustenie odsúdenej, ktoré nedopadlo podľa očakávania súdu.

Na základe vyššie uvedených úvah sa napadnuté rozhodnutie okresného súdu javí byť vecne správne, zákonné a založené na nepochybne preukázaných skutočnostiach. Napadnuté uznesenie je dostatočne zrozumiteľné a jasne odôvodnené, čím je vylúčené, aby išlo o arbitrárne či svojvoľné rozhodnutie.

Na záver je potrebné zdôrazniť, že proces resocializácie odsúdenej je nevyhnutné hodnotiť komplexne s prihliadnutím aj na osobu odsúdenej, jej kriminálnu minulosť, ale aj postoje k páchaniu trestnej činnosti. Preto krajský súd vychádzajúc z uvedeného presvedčenia zastáva názor, že úspešný proces nápravy a prevýchovy odsúdenej vyžaduje, aby vykonala trest v celom rozsahu.

Z týchto dôvodov krajský súd dospel k záveru, že sťažnostná argumentácia odsúdenej je nedôvodná, súd sa nemohol stotožniť s jej námietkami a preto jej sťažnosť v ničom nespochybňuje správnosť napadnutého rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov preto krajský súd zamietol sťažnosť odsúdenej, pričom toto uznesenie bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.